

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Detaljplan för del av Järneberg 6:1 m.fl., Töreboda centralort, Töreboda kommun

Dnr: Ks 2020/91

2021-04-22

Inledning

För att ta reda på om en detaljplan ska genomgå en strategisk miljöbedömning ska en undersökning om detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan genomföras. För att undersöka om den beskrivna detaljplanen nedan kan innebära betydande miljöpåverkan har sju checklistor använts.

Den första checklisten behandlar *särskilda bestämmelser*, vilket omfattar om det gäller undantag eller krav på att genomföra miljöbedömning. De efterföljande fem checklistorna är tematiskt indelade i miljöaspekterna *kulturvärden*, *naturvärden*, *sociala värden*, *materiella värden* och *risker för människors hälsa eller för miljön*. I dessa checklistor beskrivs först platsens känslighet och nuvarande förhållanden, och sedan hur planen påverkar dessa förhållanden och hur stor störningen sannolikt kommer att bli.

I den sista checklisten, *Sammanvägd bedömning*, sammanställs ställningstagandena från de tidigare ifyllda checklistorna. Syftet är att få en helhetssyn och just kunna göra en sammanvägd bedömning av inringade aspekter.

Planens syfte och huvuddrag

Detaljplan för del av Järneberg 6:1 m.fl., Törebodas centralort, Töreboda kommun omfattar del av fastigheten Järneberg 6:1 och fastigheten Järneberg 6:2. Planområdet är drygt nio hektar stort och består i huvudsak av jordbruksmark. Området angränsar i norr jordbruksmark, i öster till primär länsväg 200 (Haddebodavägen), i söder till jordbruksmark innan Töreboda camping tar vid och i väster till kanaljorden och Göta kanal innan villabebyggelse i stadsdelen Kårtorp tar vid.

Detaljplanens syfte är i enlighet med granskningshandlingen för kommunens nya översiktsplan att utveckla och utvidga Töreboda tätort med småhusbebyggelse och flerbostadshus genom att möjliggöra för nya bostäder och mindre verksamheter på Gastorp Östra. Området planeras med en något större täthet än omgivande bebyggelse.

Utvecklingen av området ska främja allmänhetens tillgänglighet till Göta kanal och därmed förbättra möjligheten att röra sig längs med kanalen. Tillkommande bebyggelse ska även anpassas till riksintressena för kulturmiljövård, friluftsliv och det rörliga friluftslivet. Planläggning kommer därför inte ske närmast kanalen. Utöver detta ska hänsyn även tas till strandskyddet, de geotekniska förutsättningarna samt till risken för buller och översvämning till följd av kraftiga skyfall.

Som tidigare nämnt är området utpekade för utveckling med ytterligare bostadsbebyggelse i översiktsplanen, och aktuellt planförslag syftar till att möjliggöra den utvecklingen.

Utvecklingsutskottet beslutade om planuppdrag 2020-03-18, Uu § 29. Detaljplanen avses handläggas med standardförfarande enligt plan- och bygglagen (2010:900).

Sammanvägd bedömning

Kommunens sammanvägda bedömning är att planen inte antas medföra betydande miljöpåverkan, därmed ska ingen strategisk miljöbedömning genomföras eller miljökonsekvensbeskrivning upprättas. Kommunens bedömning är att de relevanta miljöaspekter som berörs av planen kan hanteras genom särskilda utredningar och är av ringa omfattning, dessa avser bland annat geotekniska förutsättningar och buller.

Särskilda bestämmelser

Särskilda bestämmelser			
4 kap. 35 § PBL	Undantag från miljöbedömning: En särskild mkb för detaljplaner med <i>standardförfarande</i> behöver inte upprättas om planen enbart gäller något av nedan nämnda ärenden, och mkb:n i detta ärende är aktuell och tillräcklig.	Undantag	
		Ja	Nej
5 kap. 7 a § PBL	Gäller detaljplanen enbart en verksamhet som tillståndsprövas enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 9 kap. 6 § MB (A- eller B-verksamhet), och är mkb:n i detta ärende aktuell och tillräcklig?		x
	Gäller detaljplanen enbart en åtgärd som prövas genom fastställande av en vägplan enligt väglagen (1971:948) eller en järnvägsplan enligt lagen (1995:1649) om byggande av järnväg, och är mkb:n i detta ärende aktuell och tillräcklig för detaljplanen?		x
Kommentar	-		
6 kap. 3 § MB	Undantag från miljöbedömning: Skyldigheten att göra en strategisk miljöbedömning gäller inte för detaljplaner som endast syftar till att tjäna totalförsvaret eller räddningstjänsten.	Undantag	
		Ja	Nej
	Syftar detaljplanen endast till att tjäna totalförsvaret?		x
	Syftar detaljplanen endast till att tjäna räddningstjänsten?		x
Kommentar	-		
2 § miljö- bedömnings- förordningen	Krav på strategisk miljöbedömning: En detaljplan ska antas medföra betydande miljöpåverkan om genomförandet kan komma att omfatta en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a §.	Krav	
		Ja	Nej
7 kap. 27 & 28 a §§ MB	Kan genomförandet antas omfatta en verksamhet eller åtgärd som på ett <i>betydande sätt</i> kan påverka miljön i ett Natura 2000-område som förtecknats enligt fågeldirektivet (2009/147/EG) och därmed kräver tillstånd (<i>Skyddad natur</i>)?		x
	Kan genomförandet antas innefatta en verksamhet eller åtgärd som på ett <i>betydande sätt</i> kan påverka miljön i ett Natura 2000-område som förtecknats enligt art- och habitatdirektivet (92/43/EEG) och därmed kräver tillstånd (<i>Skyddad natur</i>)?		x
Kommentar	-		

Kulturvärden

I bedömningen ska särskilt platsens betydelse och känslighet beaktas, med särskild hänsyn till kulturvärden.

Beskriv förekomsten av kulturvärden i de områden som kan antas komma att påverkas av planen.

- Biologiskt kulturarv ([Information](#), [Inventering av biologiskt kulturarv](#))
- Karaktärsdrag i landskap och bebyggelse
- Värdefulla landskapsavsnitt och bebyggelsemiljöer
- Arkitektoniskt värdefulla kulturmiljöer och byggnader
- Arkeologiska kulturmiljöer och lämningar (fornlämningar och fornlämningsområden)
- Immateriella företeelser (till exempel ortnamn eller berättelser som är knutna till platsen)
- Kulturvärden som uppmärksammats av brukare eller allmänhet

Beskrivning

Utmed planområdet finns specifika karaktärsdrag i landskapet i och med att Göta kanal löper väster om området. Till kanalen hör värdefulla landskapsavsnitt och bebyggelsemiljöer som har ett arkitektoniskt värde. Inom 200 meter från planområdet finns också ett antal kända fornlämningar registrerade hos Riksantikvarieämbetet.

Vid ett tidigt samråd med länsstyrelsen har det påtalats att en arkeologisk utredning kan komma att krävas vid planläggning av platsen baserat på den relativt rika fornlämningsbilden i närheten av planområdet.

Beskriv förekomsten av skyddade och utpekade objekt eller områden som kan antas komma att påverkas av planen med avseende på det skyddade eller utpekade kulturvärdet.

- Statliga byggnadsminnen enligt [3 kap. KML \(SFS 2013:558; BeBR; Förteckning; Vägledning\)](#)
- Kyrkliga kulturminnen enligt [4 kap. KML \(BeBR; Vägledning\)](#)
- Arkeologiska kulturmiljöer och lämningar (fornlämningar och fornlämningsområden) enligt [2 kap. KML \(Fornsök; Vägledning; Lista med lämningstyper\)](#)
- Nationalpark enligt [7 kap. 2 § MB \(SFS 1987:938; Skyddad natur\)](#)
- Naturreservat/Naturvårdsområde enligt [7 kap. 4 § MB \(SFS 1998:1252; Skyddad natur\)](#)
- Kulturresevat enligt [7 kap. 9 § MB \(SFS 1998:1252; Skyddad natur\)](#)
- Naturvårdsavtal enligt [7 kap. 3 § JB; Information; Riktlinjer naturvårdsverket; Skyddad natur\)](#)
- Landskapsbildskyddsområde ([Information; Skyddad natur](#))
- Riksintresse för naturvård, kulturmiljövård eller friluftsliv enligt [3 kap. 6 § MB \(Skyddad natur\)](#)
- Världsarv ([Information](#))

Beskrivning

Fornlämning – Kanalmärke

Fornlämningen är en avståndsmarkering utmed anlagd farled och består av en rest sten med en avståndsangivelse inhuggen. Kanalmärken bedöms som fornlämning om det uppfyller kulturmiljölagens övergripande rekvisit forna tider, äldre tiders bruk och varaktigt övergiven och det kan antas ha tillkommit före 1850.

Fornlämning – Fossil åker

Fornlämningen är en varaktig övergiven åkermark, formad genom äldre tiders brukningsmetoder. För att lagens rekvisit om äldre tiders bruk ska anses vara uppfyllt bör lämningen uppvisa specifika formelement, såsom terrasskanter, vallar, stensträngar, konkav profil etc. För att rekvisitet varaktigt övergiven ska anses vara uppfyllt måste åkern ha övergått i annan markanvändning. För en fossil åker gäller därmed inte generellt att den ska bedömas som fornlämning enbart för att ett antagande gjorts om att lämningen tillkommit före 1850.

	<p><i>Riksintresse för kulturmiljövård – Göta kanal</i> <i>Riksintresset omfattar Sveriges största och mest symbolladdade kanalmiljö, utförd 1810-32, med stor teknik- och kommunikationshistorisk betydelse. Riksintresset gäller hela kanalsträckningen med broar, slussar, hamnmiljöer, löneboställen, varv, vallar, trädriddåer, m.m., samt järnvägs miljön vid Töreboda, viktig för förståelsen av kanalens senare historia under 1800-talets andra hälft. I riksintresset ingår även Böckersboda by med 1800-talsbebyggelse och fornlämningsområde med fornborg och skeppssättningar.</i></p>	
Planens påverkan		
Beskriv planens påverkan på de ovan beskrivna kulturvärdena.		
Beskrivning	<p><i>Ett genomförande av detaljplanen bedöms påverka riksintresset för kulturmiljövård eftersom hela planområdet innefattas av riksintresset och det ligger i nära anslutning till värdefulla landskapsavsnitt och bebyggelsemiljöer som har ett arkitektoniskt värde. Genomförandet bedöms däremot inte påverka de nu kända arkeologiska lämningarna eftersom dessa ligger så pass långt från planområdet (Bilaga 2).</i></p>	
Bedömning av påverkan		
Kan planen antas medföra påverkan på kulturvärden?		Ja
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> påverkan på kulturvärden?		Nej
Kommentar	<p><i>Ett genomförande av detaljplanen kan antas medföra påverkan på platsens kulturvärden men påverkan förväntas inte vara betydande eftersom åtgärderna inte påtagligt kommer skada kulturmiljön. Den planerade bebyggelsen föreslås nämligen placeras drygt 60 meter från kanalen. Denna anpassning görs bland annat för att inte påverka kulturvärdena negativt.</i></p>	

Naturvärden

I bedömningen ska särskilt platsens betydelse och känslighet beaktas, med särskild hänsyn till naturvärden.

Beskriv förekomsten av naturvärden i de områden som kan antas komma att påverkas av planen.

Värdefulla naturtyper eller spridningssamband mellan dessa:

- Naturtyper enligt habitatdirektivet ([Lista över naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1](#); [Arter & naturtyper i habitatdirektivet](#); [Skyddad natur](#))
- Områden enligt Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering eller objekt med högt naturvärde ([Skogens pärlor](#); [Skyddad natur](#))
- Områden enligt Naturvårdsverkets myrskyddsplan eller nationalparksplan ([Skyddad natur](#))
- Områden enligt ängs- och betesmarksinventeringen ([Skyddad natur](#))
- Värdefulla vatten i enlighet med Levande sjöar och vattendrag ([Information: Skyddad natur](#))
- Viktiga spridningssamband mellan de naturtyper som förekommer

Värdefulla arter eller spridningssamband för dessa:

- Värdefulla fågelarter ([I Sverige regelbundet förekommande fågelarter \[från bilaga 1 i Fågeldirektivet\]](#) för vilka Särskilda skyddsområden skall avsättas)
- Värdefulla växt-, djur-, eller svamparter ([Lista över arter i habitatdirektivets bilaga 2 som förekommer i Sverige](#); [Arter & naturtyper i habitatdirektivet – Bevarandestatus i Sverige](#))
- Fridlysta växt-, djur-, eller svamparter (4-9 §§ [Artskyddsförordningen](#))
- Fortplantningsområden eller viloplatser för fridlysta djur (4 § [Artskyddsförordningen](#)) [Nyckelbegrepp samt fortplantnings- vilo- och övervintringsområden](#))
- Rödlistade växt-, djur-, eller svamparter ([ArtDatabanken](#))
- Viktiga spridningssamband för de arter som förekommer

Beskrivning	<i>Planområdet utgörs idag av jordbruksmark med ett antal åkerholmar och ett dike.</i>
--------------------	--

Beskriv förekomsten av skyddade och utpekade objekt eller områden som kan antas komma att påverkas av planen med avseende på det skyddade eller utpekade naturvärdet.

- Nationalpark enligt 7 kap. 2 § MB ([SFS 1987:938](#); [Skyddad natur](#))
- Naturreservat/Naturvårdsområde enligt 7 kap. 4 § MB ([SFS 1998:1252](#); [Skyddad natur](#))
- Kulturresevat enligt 7 kap. 9 § MB ([SFS 1998:1252](#); [Skyddad natur](#))
- Naturminne enligt 7 kap. 10 § MB ([SFS 1998:1252](#); [Skyddad natur](#))
- Natura 2000 enligt 7 kap. 27 § MB ([Förteckning över områden](#); [Skyddad natur](#))
- Biotopskyddsområde enligt 7 kap. 11 § MB; övrigt och skogligt biotopskydd i [Skyddad natur](#))
- Generellt biotopskydd enligt 7 kap. 11 § MB, förteckning i [SFS 1998:1252 bilaga 1](#))
- Djur- och växtskyddsområde enligt 7 kap. 12 § MB ([Skyddad natur](#))
- Strandskyddsområde enligt 7 kap. 13-18 §§ MB
- Naturvårdsavtal enligt 7 kap. 3 § JB; [Information](#); [Riktlinjer naturvårdsverket](#); [Skyddad natur](#))
- Stora opåverkade områden enligt 3 kap 2 § MB (ska redovisas i översiktsplan)
- Ekologiskt känsliga områden enligt 3 kap 3 § MB ([Information](#); ska redovisas i översiktsplan)
- Landskapsbildskyddsområde ([Information](#); [Skyddad natur](#))
- Riksintresse för naturvård, kulturmiljövård eller friluftsliv enligt 3 kap. 6 § MB ([Skyddad natur](#))
- Världsarv ([Information](#))

- Biosfärsområden ([Information](#); [Skyddad natur](#))
- Våtmarksområden enligt ramsarkonventionen ([Information](#); RAMSAR-områden i [Skyddad natur](#))
- Skyddade marina områden enligt OSPAR ([Information](#); [Skyddad natur](#))
- Skyddade marina områden enligt HELCOM ([Information](#); BSPA-områden i [Skyddad natur](#))

Beskrivning	<p><i>Generellt biotopskydd – Åkerholmar</i> Generellt biotopskydd gäller för åkerholmar i form av antingen natur- eller kulturmark med en areal av högst 0,5 hektar och som omges av åkermark eller kultiverad betesmark. Det innebär ett skydd för småbiotoper i odlingslandskapet och att det är förbjudet att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön om den inte kan ersättas på liknande sätt med liknande förutsättningar på en annan plats.</p> <p><i>Generellt biotopskydd – Småvatten och våtmark i jordbruksmark</i> Biotopen omfattar småvatten och våtmarker som ständigt eller under en stor del av året håller ytvatten eller en fuktig markyta. I biotopen ingår öppna vattenytor och angränsande fuktiga marktytor med fuktighetskrävande växtarter. Exempel är kärr, gölar, våtar, översilningsmarker, kallkällor, mangelgravar, öppna diken, dammar och högst två meter breda naturliga bäckfåror. Småvatten och våtmarker i jordbruksmark är belägna i eller i gränsen till åkermark, kultiverad betesmark, naturbetesmark och ängar. Skyddet för biotopen bidrar bland annat till att Sverige uppfyller de nationella miljö kvalitetsmålen Ett rikt odlingslandskap, Myllrande våtmarker, Levande sjöar och vattendrag och Ett rikt växt- och djurliv, samt åtaganden enligt EU:s Art- och habitatdirektiv, Konventionen om biologisk mångfald och Europeiska Landskapskonventionen.</p> <p><i>Strandskydd – Göta kanal</i> Strandskyddet gäller 100 meter upp på land och innebär att inga åtgärder som hindrar eller avhåller allmänheten från att vistas vid stranden får vidtas.</p> <p><i>Riksintresse för friluftsliv – Göta kanal</i> Riksintresset omfattar områden med särskilt goda förutsättningar för berikande upplevelser i natur- och kulturmiljöer och områden med särskilt goda förutsättningar för vattenanknutna friluftaktiviteter och därmed berikande upplevelser. Riksintresset gäller hela kanalsträckningen med sitt omväxlande, natursköna landskap och intressanta kulturlandskap.</p>
--------------------	--

Planens påverkan

Beskriv planens påverkan på de ovan beskrivna naturvärdena.

Beskrivning	<p><i>Ett genomförande av detaljplanen bedöms påverka strandskyddet eftersom det kommer att upphävas cirka 60 meter öster om Göta kanal. Det bedöms också påverka riksintresset för friluftsliv eftersom hela planområdet innefattas av riksintresset men inte i den utsträckningen att det medför något påtaglig skada på friluftslivet eftersom marken närmast kanalen där de mest väsentliga värdena finns inte kommer att planläggas. Genomförandet bedöms inte påverka det generella</i></p>
--------------------	---

	<i>biotopskyddet på varken åkerholmarna eller diket då inriktningen i planen är att åkerholmarna och diket ska skyddas och bevaras genom att planläggas som allmän platsmark - Natur.</i>	
Bedömning av påverkan		
Kan planen antas medföra påverkan på naturvärden?	Ja	
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> påverkan på naturvärden?		Nej
Kommentar	<i>Ett genomförande av detaljplanen kan antas medföra påverkan på platsens naturvärden. De största värdena hittas dock utmed kanalen vilket är mark som ligger utanför planen och därmed inte kommer att planläggas. Området är även ett utpekad LIS-område av kommunen vilket underlättar upphävandet av strandskyddet samtidigt som strandskyddets långsiktiga perspektiv angående den allemansrättsliga tillgängligheten som innebär krav på fri passage intill strandkanten inte kommer äventyras eftersom planområdet börjar först 60 meter därifrån. Utifrån detta kan påverkan därför inte ses som betydande.</i>	

Sociala värden

I bedömningen ska särskilt platsens betydelse och känslighet beaktas, med särskild hänsyn till sociala värden.

Beskriv förekomsten av sociala värden i de områden som kan antas komma att påverkas av planen.

- Parker och andra grönområden inom eller i nära anslutning till områden med sammanhållen bebyggelse (tätorts- eller bostadsnära natur) (2 kap. 7 § PBL)
- Lämpliga platser för lek, motion och annan utevistelse (2 kap. 7 § PBL), t.ex. badplatser, skidbackar, lekplatser, ridstigar, cykelleder, skidspår, motionsspår, vandringsleder, jakt och fiske, orientering, skogsmulle, scouting och klättring.
- Tillräckligt stor friyta som är lämplig för lek och annan utevistelse (8 kap. 9 § PBL)
- Tysta områden
- Turistdestinationer
- Mötesplatser
- Sociala värden som uppmärksammats av brukare eller allmänhet

Beskrivning	<i>Utanför planområdet i direkt anslutning till Göta kanal sträcker sig en cykel- och vandringsled.</i>
--------------------	---

Beskriv förekomsten av skyddade och utpekade objekt eller områden som kan antas komma att påverkas av planen med avseende på det skyddade eller utpekade sociala värdet.

- Nationalpark enligt 7 kap. 2 § MB (SFS 1987:938; Skyddad natur)
- Naturresevat/Naturvårdsområde enligt 7 kap. 4 § MB (SFS 1998:1252; Skyddad natur)
- Kulturresevat enligt 7 kap. 9 § MB (SFS 1998:1252; Skyddad natur)
- Strandskyddsområde enligt 7 kap. 13-18 §§ MB
- Naturvårdsavtal enligt 7 kap. 3 § JB; Information; Riktlinjer naturvårdsverket; Skyddad natur)
- Stora opåverkade områden enligt 3 kap 2 § MB (ska redovisas i översiktsplan)
- Landskapsbildskyddsområde (Information; Skyddad natur)
- Riksintresse för naturvård, kulturmiljövård eller friluftsliv enligt 3 kap. 6 § MB (Skyddad natur)
- Riksintresse med hänsyn till natur- och kulturvärden enligt 4 kap. 2 § MB (Skyddad natur)
- Världsarv (Information)
- Biosfärsområden (Information; Skyddad natur)

Beskrivning	-
--------------------	---

Planens påverkan

Beskriv planens påverkan på de ovan beskrivna sociala värdena.

Beskrivning	<i>Ett genomförande av detaljplanen bedöms inte påverka cykel- och vandringsleden utmed Göta kanal negativt. Dels utifrån att leden inte ingår i planområdet samt att exploateringen i övrigt inte antas påverka.</i>
--------------------	---

Bedömning av påverkan

Kan planen antas medföra påverkan på sociala värden?		Nej
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> påverkan på sociala värden?		Nej
Kommentar	<i>I nuläget finns det därför inget som tyder på att genomförandet av detaljplanen skulle kunna medföra påverkan på platsens sociala värden.</i>	

Materiella värden

I bedömningen ska särskilt platsens betydelse och känslighet beaktas, med särskild hänsyn till materiella värden.

Beskriv förekomsten av materiella värden i de områden som kan antas komma att påverkas av planen.

Naturresurser med högre förnyelseförmåga:

- Skog (skogsbruk)
- Fiske (vilt och odling)
- Mark till rennäring
- Ängs- och betesmark (jordbruk)
- Vilda växter och djur (t.ex. bär och fisk)
- Energiresurser (t.ex. vattendrag, vind, sol)
- Färskvatten (ytvattentillgångar)

Naturresurser med ingen/låg förnyelseförmåga:

- Åkermark (även plöjbar betesmark, jordbruk)
- Mineraler, bergarter, jordarter
- Energiresurser (t.ex. torv, kol)
- Färskvatten (grundvattentillgångar)
- Övriga geologiska resurser (t.ex. landformer, och fossil)

Övriga materiella värden:

- Rekreation, idrott, friluftsliv och turism (större anläggningar)
- Energiförsörjning (t.ex. anläggningar för energiproduktion, elnät [stamnät, regionnät, lokalt elnät, transformator- och kopplingsstationer, utlandskopplingar], ledningsnät för fjärrvärme och fjärrkyla, gasledningsnät, drivmedelstationer för båt och bil)
- Omsorg och sjukvård (t.ex. sjukvård, apotek, omsorg om barn, funktionshindrade och äldre)
- Information och kommunikation (t.ex. telefoni, internet, radiokommunikation)
- Vatten och avlopp (t.ex. reningsverk och ledningsnät för vatten- och avloppsvatten, reservoar, brandpost, tryckstegrings- och pumpstationer, tömningsstationer för båt)
- Renhållning (t.ex. deponier, återvinningscentraler och återvinningsstationer)
- Skydd och säkerhet (t.ex. domstolsväsendet, åklagarverksamhet, militärt försvar, kriminalvård, kustbevakning, polis, räddningstjänst, tullkontroll, gränsskydd och immigrationskontroll)
- Transporter (t.ex. bil-, järn-, gång- och cykelväg, flygplats, hållplatser och stationer, färjelägen, hamn, bro, omlastningspunkter, parkering för bil och cykel)

Beskrivning	<i>Planområdet består av brukningsvärd jordbruksmark som är en värdefull naturresurs med låg förnyelseförmåga. Öster om planområdet ligger statlig infrastruktur i form av primär länsväg 200 (Haddebodavägen).</i>
--------------------	---

Beskriv förekomsten av skyddade och utpekade objekt eller områden som kan antas komma att påverkas av planen med avseende på det skyddade eller utpekade materiella värdet.

- Miljöskyddsområde (7 kap. 19-20 §§ MB; Okänt om miljöskyddsområden förekommer)
- Vattenskyddsområde (7 kap. 21- 22 §§ MB; SFS 1998:1252; Skyddad natur)
- Jord- och skogsbruk (3 kap 4 § MB)
- Riksintresse för rennäring, yrkesfiske eller odling av akvatiska djur och växter (3 kap 5 § MB)
- Riksintresse för fyndigheter av ämnen eller material (3 kap 7 § MB)
- Riksintresse för anläggningar för industriell produktion, energiproduktion, energidistribution, kommunikationer, vattenförsörjning eller avfallshantering (3 kap 8 § MB)
- Riksintresse för totalförsvaret (3 kap 8 § MB)

Beskrivning	<i>Den brukningsvärda jordbruksmarken är av nationell betydelse och ska i största</i>
--------------------	---

	<i>möjliga mån skyddas från ianspråktagande.</i>	
Planens påverkan		
Beskriv planens påverkan på de ovan beskrivna materiella värdena.		
Beskrivning	<i>Ett genomförande av detaljplanen bedöms påverka den brukningsvärda jordbruksmarken eftersom att hela området består av det och stora delar av området kommer att ianspråkta. Genomförandet bedöms däremot inte påverka transportererna på väg 200 (Haddebodavägen) då befintliga korsningar kommer användas för in- och utfart till området och att byggnation placeras 20-30 meter från vägen.</i>	
Bedömning av påverkan		
Kan planen antas medföra påverkan på materiella värden?		Ja
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> påverkan på materiella värden?		Nej
Kommentar	<p><i>Ett genomförande av detaljplanen kan antas medföra påverkan på områdets materiella värde vad gäller jordbruksmark. Givet att marken tas i anspråk för att tillgodose väsentliga samhällsintressen i kommunen, vilket i Töreboda bedöms vara bostadsbyggande, och att detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk samt transporterernas tämligen lindriga omfattning kan påverkan dock inte ses som betydande.</i></p> <p><i>I kommunens förslag till översiktsplan som för närvarande är på granskning har de motstående intressena hanterats och kommunens bedömning är att frågan om att ianspråkta brukningsvärd jordbruksmark har hanterats på översiktlig nivå.</i></p>	

Risker för människors hälsa eller för miljön

I bedömningen ska särskilt platsens betydelse och känslighet beaktas, med särskild hänsyn till risker för människors hälsa eller för miljön.

Beskriv risker för människors hälsa eller för miljön i de områden som kan antas komma att påverkas av planen.

- Extrema naturhändelser (t.ex. stormar, höga vattenstånd, översvämning, ras och skred, torra, värmebölja, lavin, erosion, jordbävning, epidemier, extrem kyla)
- Olyckor (t.ex. farliga anläggningar, farligt gods, brand, trafikolycka inkl. tåg- och flygolycka)
- Vattenbrist, tele- eller elavbrott, fjärrvärmefall, IT-bortfall, transportstörning, drivmedelsbrist
- Verksamheter som medför risk för omgivningen (t.ex. buller, vibrationer, ljus, lukt, damm, sot, luftföroreningar inklusive allergiframkallande ämnen, utsläpp till vatten, markföroreningar)
- Inomhusmiljö (t.ex. ljus, buller, vibrationer, fukt, temperatur, radon, strålning, elektromagnetiska fält)
- Utomhusmiljö (t.ex. ljus, buller, vibrationer, fukt, temperatur, radon, strålning)

Beskrivning	<i>Planområdet antas påverkas av risker som härstammar från den primära länsvägen 200 (Haddebodavägen) som är källa till buller samt från markens stabilitet.</i>
--------------------	---

Redogör för de miljö kvalitetsnormer som inte följs i de områden som kan antas påverkas av planen.

- Miljö kvalitetsnormer för utomhusluft ([SFS 2010:477](#); [Information](#); [Beslutade eller föreslagna åtgärdsprogram](#); [Överskridanden av miljö kvalitetsnormerna 2014](#))
- Miljö kvalitetsnorm för buller ([SFS 2004:675](#); [Åtgärdsprogram för omgivningsbuller](#); [Trafikverkets åtgärdsprogram enligt förordning om omgivningsbuller](#))
- Miljö kvalitetsnorm för kvantitativ status för grundvatten ([SFS 2004:660](#); [VISS](#), se statusklassn.)
- Miljö kvalitetsnorm för kemisk status för grundvatten ([SFS 2004:660](#); [VISS](#), se statusklassning)
- Miljö kvalitetsnorm för ekologisk status för ytvatten ([SFS 2004:660](#); [VISS](#), se statusklassning)
- Miljö kvalitetsnorm för kemisk status för ytvatten ([SFS 2004:660](#); [VISS](#), se statusklassning)
- Miljö kvalitetsnormer för havsmiljö ([SFS 2010:1341](#); [HVMFS 2012:18](#); [HVMFS 2012:18](#); statusklassning kommer att finnas i åtgärdsprogram för havsmiljön som fastställs 2016.)

Beskrivning	<p><i>Kommunen bedömer att miljö kvalitetsnormen för utomhusluft klaras vad gäller partiklar, kvävedioxid, svaveldioxid och bensen. Vad gäller mätningar av ozon, metaller och bens(a)pyren har det inte gjorts men de passiva mätningarna indikerar enligt dokumentet "Miljön i Mariestad, Töreboda och Gullspång" från 2020-05-25 på att halterna underskrider såväl miljö kvalitetsnormen som miljö målet.</i></p> <p><i>Miljö kvalitetsnormen för buller är inte relevant, då den endast gäller för tätorter med över 100 000 invånare.</i></p> <p><i>Miljö kvalitetsnormer för kvantitativ och kemisk status för grundvatten bedöms som god i den närmsta grundvattenförekomsten Lokaåsen-Värpe-Fägre (SE651555-140685) ett par kilometer öster om planområdet.</i></p> <p><i>Miljö kvalitetsnormer för ekologisk och kemisk status för ytvatten bedöms som måttlig</i></p>
--------------------	--

	<p>respektive ej god i vattenförekomsten Friaån – Horsklippa till Björkulla (SE651266-140156) som planområdet berörs av. Liknande bedömning görs för den preliminära vattenförekomsten Göta kanal (SE649783-452774) som också kan påverkas.</p> <p>Miljö kvalitetsnormer för havsmiljö är inte relevant, då den endast gäller för Nordsjön och Östersjön.</p>
<p>Planens påverkan</p>	
<p>Beskriv planens påverkan på de ovan beskrivna riskerna för människors hälsa och för miljön.</p>	
<p>Beskrivning</p>	<p><i>Ett genomförande av detaljplanen bedöms medföra risker som kan påverka människors hälsa och säkerhet. I första hand bedöms det vara att utsättas för omgivningsbuller. Platsens grundlager bedöms också som en risk som kan påverka människors säkerhet. Förutsättningar för buller ska därav redovisas i planarbetet samtidigt som en geoteknisk utredning av området ska genomföras.</i></p>
<p>Bedömning av påverkan</p>	
<p>Kan planen antas medföra risker för människors hälsa eller för miljön?</p>	<p>Ja</p>
<p>Kan planen antas medföra <i>betydande</i> risker för människors hälsa eller för miljön?</p>	<p>Nej</p>
<p>Kommentar</p>	<p><i>Risk för människors hälsa och säkerhet bedöms föreligga i genomförandet av detaljplanen men inte av den omfattningen att det kan antas medföra betydande risker, så länge tillräckliga avstånd mellan bebyggelse och Haddebodavägen erhålls, att bebyggelse närmare Haddebodavägen blir högre så det kan skärma av eventuellt buller samt att en geoteknisk utredning genomförs för att säkerställa markens stabilitet.</i></p> <p><i>Uppgifter från Trafikverket 2017 visar på att årsdygnstrafiken är knappt 3000 på väg 200 (Haddebodavägen) förbi planområdet. Detta ger vid en översiktlig bullerberäkning att ny bostadsbebyggelse kan uppföras cirka 25-30 meter från vägens mitt utan att särskilda åtgärder behöver vidtas. En uppdaterad trafikmätning ska utgöra underlag för en bullerutredning som tas fram för planen. Kommunens bedömning är att Trafikverkets uppgifter från 2017 i stort sett fortsatt är relevanta men behöver uppdateras med aktuella trafiksiffror, sammantaget bedöms frågan kunna hanteras inom ramen för planbeskrivningen.</i></p> <p><i>Grundlagret inom aktuellt planområde utgörs enligt SGU:s översiktskarta av lera och silt (Bilaga 3). Detta innebär att marken inte tillhör fastmark och därmed ska kommunen genomföra en geoteknisk utredning som underlag för planen. Planen avser medge bebyggelse i form av småhus och flerbostadshus i upp till fyra våningar. Mot bakgrund av detta bedöms grundläggningsförhållanden kunna hanteras förutsatt att detta klargörs i den geotekniska utredningen.</i></p>

Sammanvägd bedömning		
Särskilda bestämmelser		
Gäller undantag från att genomföra miljöbedömning?		Nej
Gäller krav på att genomföra miljöbedömning?		Nej
Betydande miljöpåverkan		
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> påverkan på kulturvärden?		Nej
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> påverkan på naturvärden?		Nej
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> påverkan på sociala värden?		Nej
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> påverkan på materiella värden?		Nej
Kan planen antas medföra <i>betydande</i> risker för människors hälsa eller för miljön?		Nej
Bedömning	-	
Påverkans totaleffekt		
Kan planen antas medföra påverkan på kulturvärden?	Ja	
Kan planen antas medföra påverkan på naturvärden?	Ja	
Kan planen antas medföra påverkan på sociala värden?		Nej
Kan planen antas medföra påverkan på materiella värden?	Ja	
Kan planen antas medföra påverkan på risker för människors hälsa eller för miljön?	Ja	
Bedömning	<p><i>Planen kan antas medföra påverkan på kulturvärden i och med att Göta kanal med sina karaktärsdrag och värdefulla landskapsavsnitt samt byggnader i stort sett ligger i direkt anslutning till området. Som underlag för planen kan därför en arkeologisk utredning behöva genomföras.</i></p> <p><i>Planen kan antas medföra påverkan på naturvärden eftersom strandskyddet kommer att behöva upphävas samtidigt som en naturvärdesinventering kan behöva genomföras.</i></p> <p><i>Planen kan antas medföra påverkan på materiella värden i och med att brukningsvärd jordbruksmark kommer behöva tas i anspråk.</i></p> <p><i>Planen kan antas medföra påverkan på risker för människors hälsa vad gäller buller och risker vad gäller markförutsättningar. Därför är det vid planläggning av vikt att</i></p>	

	<i>erhålla ett tillräckligt avstånd mellan väg 200 (Haddebodavägen) och nybyggnationen och samtidigt göra en geoteknisk utredning.</i>
Är det fortfarande oklart om planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan bör omfattningen av planens påverkan fastställas som stöd för det slutliga ställningstagandet.	
Kan möjliga effekter till följd av planen föranleda att allmänhetens behov av information är betydande?	
Beskrivning	-
Planens karaktäristiska egenskaper måste beaktas, särskilt planens omfattning.	
Beskrivning	-
Planens karaktäristiska egenskaper ska beaktas, särskilt planens förening med andra planer?	
Beskrivning	-
I vilken utsträckning har planen betydelse för andra planers miljöpåverkan?	
Beskrivning	-
I vilken utsträckning har planen betydelse för genomförande av gemenskapens miljölagstiftning?	
Beskrivning	-
Motiverat ställningstagande	
<i>Kommunen gör bedömningen att genomförandet av föreslagen detaljplan inte kommer medföra någon betydande miljöpåverkan – därför ska inte någon strategisk miljöbedömning genomföras eller miljökonsekvensbeskrivning upprättas. Relevanta konsekvenser som bedöms uppstå vid planens genomförande behandlas inom ramen för planbeskrivningen.</i>	

Bilaga 1 – Planområde

Bilaga 2 – Fornlämningar registrerade hos Riksantikvarieämbetet

Bilaga 3 – Kartöversikt över grundlager SGU

Bilaga 4 – Förslag till utformning